

ПРИКАЗ
01.10.2021

БОЕРЫК
№ 224-П

Татарстан Республикасы, Чистай шәһәре, Октябрь урамы, 81 йорт, лит. А, А1., адресы буенча урнашкан «Койма һәм верандалы ике катлы кирпич йорт, XIX гасыр ахыры» ачыкланган мәдәни мирас объекттын «Койма һәм верандалы ике катлы кирпич йорт, XIX гасыр ахыры» жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында бердәм дәүләт мәдәни мирас объекты (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) реестрына кергү, чикләрен һәм территориясеннән файдалану режимын һәм сак предметын раслау турында

2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарлар) турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекттын Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрнең) бердәм дәүләт реестрына кергү турында карар кабул итү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2016 елның 10 июнендәге 393 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары, 02.02.2021 номерлы дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының уңай нәтижәсе нигезендә боерам:

1. Татарстан Республикасы, Чистай шәһәре, Октябрь урамы, 81 йорт, лит. А, А1., адресы буенча урнашкан «Койма һәм верандалы ике катлы кирпич йорт, XIX гасыр ахыры» ачыкланган мәдәни мирас объекттын «Койма һәм верандалы ике катлы кирпич йорт, XIX гасыр ахыры» жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында бердәм дәүләт мәдәни мирас объекты (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) реестрына кертергә.

2. Бу боерыкка 1 кушымта нигезендә Татарстан Республикасы, Чистай шәһәре, Октябрь урамы , 81 йорт, лит. А, А1., адресы буенча урнашкан «Койма һәм верандалы ике катлы кирпеч йорт, XIX гасыр ахыры» җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясенә чикләрен расларга.

3. Бу боерыкка 2 кушымта нигезендә Татарстан Республикасы, Чистай шәһәре, Октябрь урамы , 81 йорт, лит. А, А1., адресы буенча урнашкан «Койма һәм верандалы ике катлы кирпеч йорт, XIX гасыр ахыры» җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясеннән файдалану режимын расларга.

4. Бу боерыкка 3 кушымта нигезендә Татарстан Республикасы, Чистай шәһәре, Октябрь урамы , 81 йорт, лит. А, А1., адресы буенча урнашкан «Койма һәм верандалы ике катлы кирпеч йорт, XIX гасыр ахыры» җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектының сак предметын расларга.

5. Бу боерыкның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам

Комитет рәисе

И.Н. Гуцин

Татарстан Республикасы мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының _____
елның _____ боерыгына 1
кушымта

Татарстан Республикасы, Чистай шәһәре, Октябрь урамы , 81 йорт, лит. А,
А1., адресы буенча урнашкан «Койма һәм верандалы ике катлы кирпеч йорт, XIX
гасыр ахыры» жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында
бердәм дәүләт мәдәни мирас объекты **территориясенә чикләре**

Татарстан Республикасы, Чистай шәһәре, Октябрь урамы , 81 йорт, лит. А,
А1., адресы буенча урнашкан «Койма һәм верандалы ике катлы кирпеч йорт, XIX
гасыр ахыры» жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында
бердәм дәүләт мәдәни мирас объекты территориясенә чикләренә **картасы**
(схемасы)

Татарстан Республикасы, Чистай шәһәре, Октябрь урамы, 81 йорт, лит. А, А1., адресы буенча урнашкан «Койма һәм верандалы ике катлы кирпеч йорт, XIX гасыр ахыры» жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында бердәм дәүләт мәдәни мирас объекты территориясенә чикләренә **характерлы нокталары таблицасы**

№	Координаталарның жирле координаталар системасындагы нокталары (МСК)	
	X	Y
1	429898.92	2212481.55
2	429891.27	2212484.36
3	429890.78	2212483.18
4	429884.19	2212485.87
5	429876.93	2212466.01
6	429861.84	2212471.52

7	429861.00	2212469.22
8	429861.31	2212469.11
9	429863.70	2212468.44
10	429872.83	2212464.89
11	429881.53	2212461.55
12	429890.19	2212458.42
13	429898.39	2212480.08

Татарстан Республикасы мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының _____
елның _____ боерыгына 2
кушымта

Татарстан Республикасы, Чистай шәһәре, Октябрь урамы, 81 йорт, лит. А, А1., адресы буенча урнашкан «Койма һәм верандалы ике катлы кирпеч йорт, XIX гасыр ахыры» жирле (муниципаль) эһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында бердәм дәүләт мәдәни мирас объекты территориясеннән **файдалану режимы**

Татарстан Республикасы, Чистай шәһәре, Октябрь урамы, 81 йорт, лит. А, А1., адресы буенча урнашкан «Койма һәм верандалы ике катлы кирпеч йорт, XIX гасыр ахыры» жирле (муниципаль) эһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында бердәм дәүләт мәдәни мирас объекты территориясенә чикләрендә түбәндәгеләр **рөхсәт ителә:**

- мәдәни мирас объектынның физик сакланышын тәмин итүгә юнәлдерелгән мәдәни мирас объектын саклап калу эшләрен башкару, шул исәптән консервацияләү, ремонтлау, реставрацияләү, заманча файдалануга яраклаштыру;

- мәдәни мирас объектынның сакланышын тәмин итү таләпләренә каршы килмәгән һәм мәдәни мирас объектынның заманча шартларда эшләвен тәмин итәргә мөмкинлек бирә торган хужалык эшчәнлеген алып бару;

- мәдәни мирас объектын, аның үзенчәлекләрен үзгәртмичә, сак предметын тәшкит итүче функциональ файдалануның төрләре нигезендә заманча файдалануда файдалану һәм аларның жайлашуы;

- «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, мәдәни мирас объектынның бөтенлеген боза торган корылмаларны һәм объектларны, шул исәптән вакытлыча, жимерү;

- гамәлдәге инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы су белән тәмин итү, канализация, жылылык белән тәмин итү, газ, электр белән тәмин итү, телефонлаштыру һ.б.) капитал ремонтлау, шулай ук башкарыла торган эшләр (шул исәптән динамик йогынты) мәдәни мирас объектына йогынты ясамау шарты белән инженерлык инфраструктурасының яңа объектларын жир асты юлы белән салу;

- мәдәни мирас объектын саклап калуга, алардан файдалануга һәм аларны популярлаштыруга юнәлтелгән территорияне төзекләндерү;

- мәйданчыкларда традицион материалларны (кирпеч, таш, гранит һәм башка табигый материалларны, шулай ук табигый материалларны) куллану;

- тарихи мохит элементлары характеристикаларына жавап бирә торган аерым урнаштырылган яктырту жиһазларын куллану;

- яшелләндерү: агачларны яшелләндерү, агачларны санитар кисү, яшелләндерүнең яңа элементларын утырту;

- тарихи-шәһәр төзелеше мохитен саклап калу, мемориаль һәм архитектура-ансамбль мөнәсәбәтендә югалган тарихи элементларны (Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре)

турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, аларны торгызу өчен кирәкле житәрлек фәнни мәгълүматлар булган очракта биналарны, корылмаларны, кече архитектура рәвешләрен, коймаларны) торгызу;

- мәдәни мирас объектының төп фасадында мәгълүмати язмалар һәм билгеләр урнаштыру беренче каттан да югары түгел;

- кулланучылар игътибарына «Кулланучылар хокукларын яклау турында» 1992 елның 07 февралендәге 2300-1 номерлы Федераль закон таләпләренә туры китерү өчен билгеләнгән тышкы мәгълүмат чараларын (вывескаларны) урнаштыру: эшчәнлек профиле, оешманың фирма исеме, аның урнашкан урыны (адресы) һәм эш режимы, индивидуаль эшкуарны дәүләт теркәве турында һәм аны теркәгән органның исеме турындагы мәгълүмат законнар нигезендә;

- тышкы мәгълүмат чаралары (вывескалар) биекlege фриз биекlegenән 2/3 артык булмаска тиеш, катлар тәрәзәләре арасына теге яки бу корылманы урнаштыру регламентлаштырыла.

Югарыда атап үтелгән барлык эшләр «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә үткәрелә.

Татарстан Республикасы, Чистай шәһәре, Октябрь урамы, 81 йорт, лит. А, А1., адресы буенча урнашкан «Койма һәм верандалы ике катлы кирпеч йорт, XIX гасыр ахыры» жирле (муниципаль) эһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында бердәм дәүләт мәдәни мирас объекты территориясенә чикләрендә түбәндәгеләр **тыела:**

- капитал төзелеш объектларын төзү һәм һәйкәл яисә капитал төзелеш объектларының ансамбле территориясендәге күләм-пространство характеристикаларын арттыру; мәдәни мирас объектын яисә аның аерым элементларын саклап калу, мәдәни мирас объектының тарихи-шәһәр төзелеше яисә табигый мохитен саклау эшләреннән тыш, жир, төзелеш, мелиоратив һәм башка эшләр башкару;

- кондиционерларның мәдәни мирас объектының фасадларында һәм түбәсендә, эре габаритлы антенналар һәм инженерлык жиһазларының башка элементларын урнаштыру;

- тышкы реклама чараларын урнаштыру;

- жир өсте ысулы белән инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы су белән тәэмин итү, канализация, жылылык белән тәэмин итү, газ белән тәэмин итү, электр белән тәэмин итү, телефонлаштыру һ.б.) үткәрү;

- киосклар, павильоннар, лапаслар, кече архитектур формалар урнаштыру, югалганнарны торгызудан тыш;

- динамик йөкләнеш тудыручы технологияләргә (бәрмәле машиналардан куллану, кривошипно-шатунлы механизмнар, чүкечләр һәм бәрмә хәрәкәтнең башка механизмнарын куллану, мәдәни мирас объектына һәм аның әйләнә-тирәсендәге төзелешләргә күпсанлы машиналарны берьюлы куллану);

- мэдэни мирас объекты территориясен телэсэ кайсы төрдөгө һәм формадагы төзелеш, көнкүреш калдыклары белән чүпләү;
- агачларны кисү, санитар кисүләрдән тыш.

Татарстан Республикасы мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының _____
елның _____ боерыгына 3
кушымта

Татарстан Республикасы, Чистай шәһәре, Октябрь урамы, 81 йорт, лит. А,
А1., адресы буенча урнашкан «Койма һәм верандалы ике катлы кирпеч йорт, XIX
гасыр ахыры» жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында
бердәм дәүләт мәдәни мирас объектынның **сак предметы**

Жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектынның сак предметы
түбәндәгеләр була:

1. Шәһәр төзелеше үзенчәлекләре:

- Октябрь урамы төзелешен формалаштыруда катнашучы бинаның урнашу
урыны һәм шәһәр төзелеше характеристикалары, биләүнең һәм кварталның
композиция-планлаштыру структурасында аның роле, Октябрь һәм Урицкий
урамнары почмагын беркетә;

2. Күләмле-пространственная композиция:

- планда турыпочмаклы ике катлы кирпеч бина, ишегалды ягыннан биеклеген
буенча кимендә ике катлы, бер катлы таш өлеше һәм Урицкий урамы янындагы бер
катлы агач верандасы булган ике катлы кирпеч бина; Октябрь урамы буенча керү
юлы һәм ишеге булган койма.;

3. Түбә:

- Түбәнең тарихи конфигурациясе, геометриясе, габаритлары һәм конструктив
чишелеше, карниз чыгарылышлары, түбә катламының материалы һәм характеры
(табаклы калай); бинаның калае буенча тамгалар; ишетү тәрәзәләре; төтен
торбалары;

4. Бинаның конструкторлык схемасы, үз кирпеч диварлары, кирпеч
перемычкалар, конструкцияләр; ишекләр; веранданың бүрәнәле стеналары;

- урнашу урыны, формасы, үлчәме, тәрәзә һәм ишек уемнарының бизәлеше;
тәрәзә уемнарының столляр тутырылуы, материал - агач, бизәлешнең характеры
(реставрация тикшеренүләре барышында аныклана);

5. Фасадларның композицион карары һәм архитектур-сәнгати бизәлеше:

- Октябрьская урамы буенча фасад - биек цоколь өлеше; 3 тәрәзә күчәрәндәге
фасадның ике катлы төп күләмәндәге симметрияле композициясе; кирпеч
диварларның штукатурланган өслеге; бинаның почмакларына калаклар; күпкатлы
профильле кәрниз; нурланыш тәрәзә уемнарының кирпеч наличниклары, икенче
катның тәрәзә уемнары;

- Урицкий урамындагы фасад - биек цоколь өлеше; 5 тәрәзә күчәрәндәге
фасадның ике катлы төп күләмәндәге симметрияле композициясе; 2 тәрәзә
күчәрәндәге бер катлы кирпеч күләмнең симметрияле композициясе; кирпеч
диварларның штукатурланган өслеге; бинаның почмакларында калаклар; икекатлы
профильле кәрниз; тәрәзә уемнарының кирпеч йөзлекләре, икенче катның тәрәзә

уемнарындагы бер катлы кашкалар; бер катлы агач күлэмле симметрияле композиция; такта такта белән такта стеналарны тышлау; агач сандугач һәм ачык йөзле сандриклар белән ясалган.

Ишегалды фасадлары: янкормалары ике катлы күлэмдәге ассиметрияле композиция; кирпеч стеналарның штукатурлаштырылмаган өслеге; профильле халыкара карниз; укчы тәрәзә уемнарының кирпеч наличниклары, икенче катның тәрәзә уемнары өстендәге наличниклар; веранданың стеналарын чыршысыман итеп такта белән тышлау.

6. Интерьерлар:

- баскычларның урнашу урыны, габаритлары, материалы һәм конструктив чишелеше;

- капитал диварлар һәм түшәмәләр чикләрендә бина интерьерларының киңлек-планировка структурасы;

Озын профильле кәрнизләр.

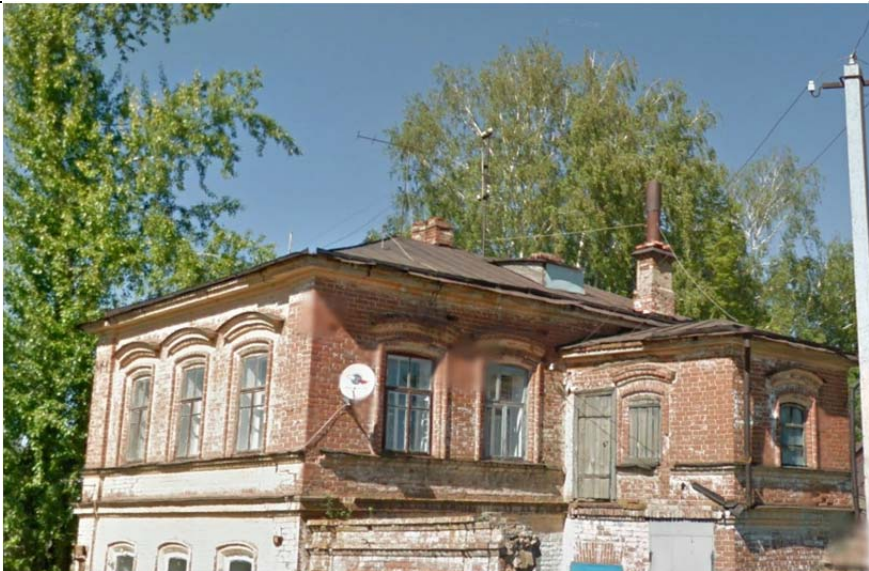
7. Койма:

- кирпеч койма, саргылт калаклар, кирпеч филенкалар, кирпеч белән венчовой карниз белән бизәлгән.

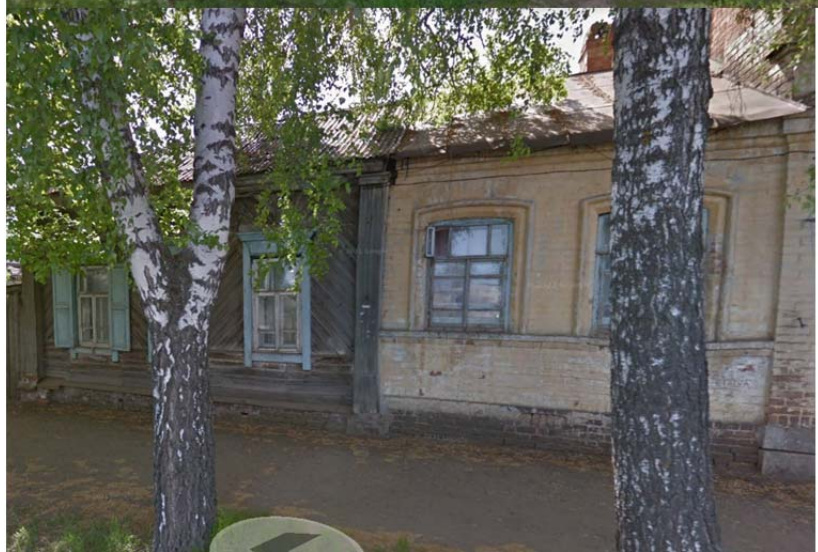
*Сак предметын үзгәртү мәдәни мирас объектлары турындагы законнарда каралган тәртиптә һәм очрақларда гамәлгә ашырылырга мөмкин.

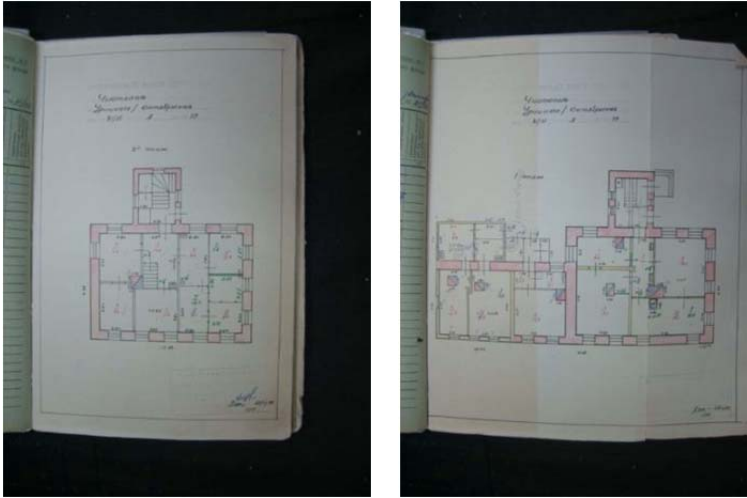
**САК ПРЕДМЕТЫ ТАБЛИЦАСЫ
(САКЛАУГА ТӘКЪДИМ ИТЕЛГӘН ТӨП ЭЛЕМЕНТЛАР*)**

№	Сак предметы	Төп элементларның фотофиксациясе
1.	<p>Шәһәр төзелеше үзенчәлекләре: Октябрь урамы төзелешен формалаштыруда катнашучы бинаның урнашу урыны һәм шәһәр төзелеше характеристикалары, биләүнең һәм кварталның композиция-планлаштыру структурасында аның роле Октябрь һәм Урицкий урамнары почмагын беркетә.</p>	
2.	<p>Күләм-киңлек композициясе: - Планада турыпочмаклы ике катлы кирпеч бина, аның түбәсе биеклегә ике катлы, бер катлы таш өлеше һәм Урицкий урамы ягынан тоташкан бер катлы агач верандасы, ишегалды ягынан тәбәнәк, бер катлы кирпеч бина.</p>	

3.	<p>Түбә: - түбәнең тарихи конфигурациясе, геометриясе, габаритлары һәм конструктив чишелеше, карниз чыгарылышлары, түбә катламының материалы һәм характеры (табаклы калай); бинаның тимере буенча тамгалар; ишетү тәрәзәләре; төтен торбалары.</p>	
4.	<p>Бинаның конструктив схемасы, үз кирпич диварлары, кирпич киртәләр, конструкцияләр; ишекләр; веранданың бүрәнәле стеналары; - урнашу урыны, формасы, үлчәме, тәрәзә һәм ишек уемнарының бизәлеше; тәрәзә уемнарының столяр тутырылуы, материал - агач, бизәлешнең характеры (реставрация тикшеренүләре барышында төгәлләштерелә).</p>	

5.	<p>Фасадларның композицион карары һәм архитектур-сәнгати бизәлеше:</p> <p>- Октябрьская урамы буенча фасад - биек цоколь өлеше; 3 тәрәзә күчәрәндәге фасадның ике катлы төп күләмәндәге симметрияле композициясе; кирпич диварларның штукатурланган өслеге; бинаның почмакларына калаклар; күпкатлы профильле кәрниз; нурланыш тәрәзә уемнарының кирпич наличниклары, икенче катның тәрәзә уемнары;</p> <p>- Урицкий урамындагы фасад - биек цоколь өлеше; 5 тәрәзә күчәрәндәге фасадның ике катлы төп күләмәндәге симметрияле композициясе; 2 тәрәзә күчәрәндәге бер катлы кирпич күләмнең симметрияле композициясе; кирпич диварларның штукатурланган өслеге; бинаның почмакларында калаклар; икекатлы профильле кәрниз; тәрәзә уемнарының кирпич йөзлекләре, икенче катның тәрәзә уемнарындагы бер катлы кашкалар; бер катлы агач күләмле</p>
----	--

<p>симметрияле композиция; такта такта белән такта стеналарны тышлау; агач сандугач һәм ачык йөзле сандриклар белән ясалган.</p> <p>- Ишегалды фасадлары: янкормалары ике катлы күләмдәге ассиметрияле композиция; кирпич стеналарның штукатурлаштырылмаган өслеге; профильле халыкара карниз; укчы тәрәзә уемнарының кирпич наличниклары, икенче катның тәрәзә уемнары өстендәге наличниклар; веранданың стеналарын чыршысыман итеп такта белән тышлау.</p>	
<p>Интерьерлар:</p> <p>- баскычларның урнашу урыны, габаритлары, материалы һәм конструктив чишелеше;</p> <p>- капитал диварлар һәм түшәмләр цикләрендә бина интерьерларының киңлек-планировка структурасы;</p> <p>Озын профильле кәрнизләр.</p>	

Койма:

- кирпич койма,
саргылт калаклар,
кирпеч филенкалар,
кирпеч белэн венчовый
карниз белэн бизэлгэн.

* Предметны алга таба тикшергэн вакытта, шулай ук реставрация эшлэрен үтэү процессында сак предметы аныкланырга һәм тулыландырылырга тиеш.